ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Δραχμὰς 7.50*
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Φρ. Χρ. 8*

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 67

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν :
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΝ,, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1907

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνοι
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

Η "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ,, ΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΝ

Διατυπώσαντες ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰς δύο προηγούμενα φύλλα δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου, ἐνθέρμου δὲ θιασώτου τῆς ἰδέας τῆς ὑπάρξεως τῆς «Δικαιοσύνης» κ. Εὐστρατίου Κουλουμβάκη, ἐν γραμμαῖς γενικωτάταις, τοὺς λόγους ἕνεκα τῶν ὁποίων ἡ ἔκδοσις ἐφημερίδος ὡς ἡ «Δικαιοσύνη» εἶχε θεωρηθῆ ὡς ἀνάγκη καὶ χαράξαντες, ἐν γραμμαῖς ἐπίσης γενικαῖς, τὸν σκοπὸν ὃν ἐκδιδομένη ἐπεδίωκε καὶ ἐπιδιώκει, δὲν ἔχομεν τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγράφομεν εἶνε καὶ τὸ ἀπολύτως ἀληθὲς ἢ ἐκεῖνο ὅπερ ἐπεδιώξαμεν ἐπετεύχθη ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

Σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἔχωμεν παρὰ τὸ πλευρὸν ἡμῶν συνήγορον τῶν ἰδεῶν ἡμῶν ἐκείνων τὸν ἐν Ἀθήναις ἔγκριτον δικηγόρον κ. Νικόλαον Μοσχοβάκην, ὅστις διὰ τῆς κατωτέρω δημοσιευομένης ἐπιστολῆς του τοποθετεῖ θετικώτερον πλέον τὸ ζήτημα τῆς ἀποστολῆς μιᾶς ἐφημερίδος ὡς ἡ «Δικαιοσύνη» εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῷ θέσιν, χαρακτηριστικώτατα δὲ περιγράφει τὸ νόσημα τῆς «ἀνυπομονησίας» ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἔκτοτε ἐν παντὶ σημείῳ τοῦ δημοσίου ἡμῶν βίου κατεχόμεθα, πνιγόμενοι ἑκάστοτε ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ προσκαίρου καὶ εὐθὺς ἀμέσως ἀπογοητευόμενοι, διότι ἐκεῖνο ὅπερ ἐφαντάσθημεν ὅτι θὰ ἐπετυγχάνετο ἐντὸς δευτερολέπτων δὲν ἐπετεύχθη οὐδὲ ἐντὸς ὡρῶν ἢ ἐτῶν!

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Ν. Μοσχοβάκη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Φίλτατε κ. Συντάκτα,

Νομίζω ὅτι αἱ μεμψιμοιρίαι τοῦ συνεργάτου σας καὶ ἡ ἀπογοήτευσις αὐτοῦ, ὅτι ἡ «Δικαιοσύνη» δὲν κατώρθωσεν ἐντὸς μιᾶς διετίας νὰ ἀριθμήσῃ «ἐπιτυχίας» ψηλαφητάς, π. χ. νὰ γίνῃ ἴσως ἀφορμὴ ἀναμορφώσεως τοῦ δικαστικοῦ ἡμῶν κλάδου καὶ τῶν δικαστικῶν ἡμῶν καθόλου πραγμάτων, ὄχι μόνον δὲν εἶνε μεμονωμένη καὶ προσωπική τοῦ γράψαντος ἀντίληψις, ὡς καὶ σεῖς παρετηρήσατε, ἀλλὰ καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς καθολικώτερον ἡμῶν ἐλάττωμα καὶ καθολικώτερον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι.

Εἶνε δὲ τὸ ἐλάττωμα τοῦτο ἡ πεποίθησις, ἡ ὁποία τοὺς πάντας σχεδὸν ἐμπνέει παρ' ὑμῖν, ὅτι ἡ μεταβολὴ εἴτε τῶν κοινωνικῶν εἴτε τῶν πολιτειακῶν συνθηκῶν χώρας τινὸς εἶνέ τι δυνάμενον ἀποτόμως καὶ ριζικῶς νὰ ἐπιτελεσθῇ, εἶνέ τι ἐξαρτώμενον ἐξ ἑνὸς λ. χ. ἐπιτυχοῦς μέτρου, ἢ ἐκ τῆς μεταβολῆς ἑνὸς θεσμοῦ, εἴτε καὶ ἐκ τῆς θελήσεως ἑνὸς ἀνθρώπου ἐκ τῶν κορυφαίων τῆς πολιτείας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἡ πλάνη αὕτη, ἡ πηγὴν ἔχουσα τὴν ἄγνοιαν τῶν πολλῶν, ὅτι τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτειακὰ φαινόμενα εἶνε πάντοτε προϊὸν ἀπείρων καὶ πολλάκις δυσδιακρίτων παραγόντων, ἀποτέλεσμα ἀλληλεπιδράσεως μυρίων ἐμφανῶς ἢ ἀφανῶς δρώντων αἰτίων, πολλὰς προὐξένησεν ἀπογοητεύσεις εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Ἐὰν τις ἐπισκοπήσῃ τὴν νεωτέραν ἱστορίαν μας, θὰ συναντήσῃ ἑκάστονε ἓν ἴνδαλμα ἢ ἓν φάντασμα ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἔτρεχεν οὗτος μετὰ τυφλῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκτάκτου ἐνθουσιασμοῦ καὶ οὗ τὴν πραγμάτωσιν ἀκραδάντως ἐπίστευσεν ὡς πανάκειαν κατὰ τῆς πολιτειακῆς μας κακοδαιμονίας. Ὡς τοιαῦται πανάκειαι ἐξελήφθησαν διαδοχικῶς τὸ Σύνταγμα, ἡ Ἐθνοφυλακή, ἡ ἔξωσις τοῦ Ὄθωνος, ἡ καθολικὴ ψηφοφορία, ἡ ἰσοδιότης τῶν δικαστῶν καὶ πλεῖστα ἄλλα, ὧν περιττὴ ἡ λεπτομερεστέρα μνεία. Καὶ μολονότι πολλάκις μέτρα τινὰ ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξαν ἐπιτυχῆ καὶ διὰ τοῦ χρόνου ἔφερον αἰσίους καρπούς, ὅμως ἡ πραγμάτωσις αὐτῶν ἐγέννησεν ἀντὶ ἐνθουσιασμοῦ τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ τὴν ἀποθάρρυνσιν εἴτε διότι δὲν ἐπετεύχθησαν ὅσα ἡ κοινὴ πεποίθησις ἐξήρτησεν ἀπ' αὐτῶν, εἴτε διότι μόνον μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον καὶ σχεδὸν ἀνεπαισθήτως ἔφεραν τοὺς προσδοκωμένους καρπούς.

Κατ' ἐμὴν γνώμην εἰς τὴν πλάνην ταύτην ὀφείλεται καὶ ἡ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προβάλλουσα, μὲ τὴν πεποίθησιν τῆς πανακείας, ἀξίωσις περὶ τροποποιήσεως τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν χάρτου.

Μὴ ἀποθαρρύνεσθε λοιπὸν ὅτι «στρατιὰ ὅλη» συναδέλφων ἀπεγοητεύθη ἐπειδὴ ἡ «Δικαιοσύνη» οὐδεμίαν ψηλαφητὴν «ἐπιτυχίαν» ἠρίθμησε μέχρι τοῦδε· διότι ἐν σμικρῷ κατοπτρίζεται καὶ ἐν τούτῳ ἡ ριζικὴ ἡμῶν πλάνη. Ἡ ἰδέα δῆλον ὅτι ἤρκει ἡ καλὴ θέλησις ὀλίγων θαρραλέων νέων καὶ ἡ ἵδρυσις μιᾶς ἐφημερίδος διὰ νὰ παταχθῶσι καταχρήσεις, νὰ ἐκριζωθῶσι κακαὶ ἕξεις καὶ νὰ ἄρξηται νέα περίοδος διαχειρίσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, θὰ ἦτο ἁπλῆ οὐτοπία. Ὅτι ὅμως ἔλεγχος, ἀνεξάρτητος ἀπὸ ἐπιδράσεως προσωπικῶν συμφερόντων, ἀμερόληπτος καὶ πεφωτισμένος, ἀσκούμενος ὑπὸ ἐφημερίδος ἀποκτώσης διὰ τοῦ χρόνου κῦρος καὶ ἐμπνεούσης ἐμπιστοσύνην, δὲν εἶνε ἄλλως δυνατὸν ἢ εὐεργετικῶς νὰ ἐπιδράσῃ καὶ συντελέσῃ ἐπὶ τὴν κανονικωτέραν λειτουργίαν τῆς δικαιοσύνης, εἶνε ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας, ἀποτελεῖ δὲ ἔργον ἄξιον πάσης ἐνθαρρύνσεως.

Αἱ παρατηρήσεις μου αὗται δὲν ἔχουσιν ἀξίωσιν διατριβῆς πρὸς δημοσίευσιν, διὰ τοῦτο καὶ τὰς ἀπευθύνω προσωπικῶς πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἴσως εὕρητε ἐν αὐταῖς μίαν ἀλήθειαν, πυρῆνα ὅπως πραγματευθῆτε τὸ ζήτημα ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως, γενικωτέρας,

Σᾶς ἀσπάζομαι, ὅλως ὑμέτερος

Ν. Γ. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΣ.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 20 Ὀκτωβρίου.

Εἶνε δίκαιοι οἱ θριαμβευτικοὶ παιάνες, τοὺς ὁποίους ἐν συναυλίᾳ τονίζει ὁ γερμανικὸς τύπος πρὸς τιμὴν τῆς δικαιοσύνης τῆς πατρίδος του καὶ δικαιότατοι οἱ πανταχόθεν ὑπὲρ αὐτῆς πλεκόμενοι στέφανοι.

Τὸ ἀπαισιόδοξον, ἀλλὰ κοινῶς ἀληθέστατον ἀπόφθεγμα, ὅτι οἱ νόμοι ὁμοιάζουσι μὲ τὸν ἱστὸν ἀράχνης συλλαμβάνοντα τὰς μικρὰς μυίας καὶ ἀφίνοντα τὰς μεγάλας νὰ διαφεύγουν, συνήντησε πρὸ τῆς τηβέννου τοῦ Τεύτονος δικαστοῦ ἰσχυρὰν διάψευσιν.

Δὲν ἐπτοήθησαν οἱ δικασταὶ τοῦ Κάϊζερ τὰ μεγάλα ὀνόματα, οὔτε τὴν ὑψηλὴν ἀριστοκρατικὴν καταγωγήν, οὔτε τὴν ἰσχὺν τοῦ ὀνόματος Μόλτκε, τοῦ πρίγκηπος Ὀϋλεμβούργου, τοῦ ἐκ τοῦ Πρωσσικοῦ Βασιλικοῦ οἴκου κόμητος Χοχενάου καὶ ἄλλων κυανοαίμων καὶ χρυσοποικίλτων ρυπαροτήτων τῆς στρογγυλῆς τραπέζης. Ἐπάταξαν τὰ βδελυρὰ αἴσχη μὲ χεῖρα χειροκτιοφόρον, ἀλλὰ σιδηρᾶν καὶ ἐσκέδασαν τὴν μιασματώδη καὶ δύσοσμον ὁμίχλην, τὴν ὁποίαν ἔκλυτος αὐλικὴ κλίκα ἐσχημάτισε περὶ τὸν αὐτοκράτορα.

Ὁ ὑποκριτικὸς φόβος τοῦ **σκανδάλου** δὲν συνέρραψε φύλλα συκῆς, ἵνα καλύψῃ τὴν σαπρίαν, διότι τὸ ἠθικὸν αἴσθημα, ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις τοῦ κοινωνικοῦ συμφέροντος καὶ ὁ ἔντιμος χαρακτὴρ τῶν πέραν τοῦ Ρήνου κρατούντων τὴν σπάθην τῆς Θέμιδος ἔκαμαν αὐτοὺς νὰ κατανοήσωσι κάλλιστα, ὅτι ἡ σῆψις καὶ ἡ γάγγραινα δὲν θεραπεύονται δι' ἐπιδέσμων καὶ ἀλοιφῶν, ἀλλὰ διὰ κοπτερᾶς μαχαίρας καὶ ὅτι τὸ σκάνδαλον δὲν γεννᾶται ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως καὶ τιμωρίας τῆς ὑψηλὰ ἱσταμένης φαυλότητος· ἐκ τοῦ στιγματισμοῦ τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς διαφθορᾶς δὲν πίπτει ὁ στρατηγός, ὁ πρεσβευτής, ὁ ἡγεμονίδης. Πίπτει ὁ ἄνθρωπος.

Καὶ δὲν εἶνε μόνον οἱ λειτουργοὶ τῆς Θέμιδος ἐν τῇ κραταιᾷ αὐτοκρατορίᾳ, οἵτινες ἀπτόητοι καὶ ἐν ἀκμαίᾳ συνειδήσει τοῦ καθήκοντος ἀντίκρυσαν τοὺς τιτλούχους ἐγκληματίας, εἶνε καὶ ὁλόκληρος ὁ Γερμανικὸς λαός, ἐπιστήμονες καὶ πολῖται, ἀριστοκράται καὶ ἀστοί, στατηγοὶ καὶ στρατιῶται, οἵτινες ἐν ἀγανακτήσει ἐξηγέρθησαν ἐκ τῶν ἀποκαλυφθέντων αἰσχῶν.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, ὁ Εἰσαγγελεὺς ἠρνήθησαν ῥήδην καὶ ὑπερηφάνως νὰ ἐνασκήσουν αὐτεπαγγέλτως τὴν ποινικὴν καταδίωξιν τοῦ δημοσιογράφου Χάρδεν, τοῦ ἐκθέσαντος τὰ ὄργια τῶν ἑταίρων τῆς Στρογγυλῆς Τραπέζης. Ἐὰν οὗτοι ἦσαν ἀθῶοι, ἠδύναντο νὰ μυνήσωσι τὸν ὑβριστήν των.

Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ νεαρὸς διάδοχός του ἠνάγκασαν τὸν Μόλτκε νὰ ὑποβάλλῃ τὴν μήνυσιν, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἀποστέλλει εἰς τὸ ἀκροατήριον ἴδιον στενογράφον τῆς ἐμπιστοσύνης του, ἵνα μὴ τυχὸν ἡ ἀλήθεια ὑποστῇ παραμόρφωσιν μέχρις αὐτοῦ.

Ὁ ἔντιμος στρατηγὸς Φὸν Χέλσεν, ἐρωτώμενος ὑπὸ τῆς ὑπερασπίσεως τοῦ Χάρδεν, ἀκάματος, σταθερός, ψυχρὸς προφέρει ἓν τρομερὸν καὶ φονικώτατον «μάλιστα». Ὁ Πρόεδρος οὐ μόνον δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ παρακωλύσῃ δι' ἀγριωπῶν κινήσεων καὶ κωδωνοκρουσιῶν καὶ σοφιστειῶν τὴν πλήρη καὶ ἐλευθέραν τοῦ μάρτυρος κατάθεσιν, ἀλλὰ καὶ ῥητῶς ἐδήλωσεν αὐτῷ, ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπηρεσιακῆς ἐχεμυθείας ὑφίσταται δεσμεύων τὴν μαρτυρίαν του. «Πραγματικῶς, εἶπε πρὸς τὸν μάρτυρα, δὲν δύναμαι νὰ σᾶς ἀπαλλάξω καταθέσεως, ἡ ὁποία δὲν ἐννοῶ, ὅτι δύναται νὰ σᾶς εἶνε ὀχληρά».

Ἀναμνησθῶμεν ἤδη καὶ ἄλλων τινῶν στρατηγῶν μαρτύρων καὶ δικαστῶν κατὰ τὴν πολύκροτον δίκην Δρεϋφοὺς ἐν Γαλλίᾳ καὶ θὰ ἴδωμεν διατὶ ὁ Γερμανικὸς στρατὸς εἶνε κραταιὸς καὶ ἡ Δικαιοσύνη παραδειγματική. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, ἐν Γαλλίᾳ, ἐξηγέρθησαν καὶ δημόσιον φρόνημα καὶ δημόσιοι ἄνδρες, οἵτινες ἐπανέστησαν τὸ δίκαιον εἰς τοὺς πόδας του.

Ἡ δημοσιογραφία πάλιν σύσσωμος δὲν ἐδίστασε νὰ μὴ ἀκρωτηριάσῃ καὶ συγκαλύψῃ ἐκ κακῶς ἐννοουμένου **πρέποντος** τὰ ἀπὸ Δικαστηρίου ἐκτεθέντα. Ἀπεφασίσαμεν, λέγει ἡ ἐφημερὶς «ὁ αὐτοκρατορικὸς ἀγγελιαφόρος», νὰ δημοσιεύσωμεν ὅλα τὰ πρακτικά, ὡς εἶνε, φαῦλα καὶ ἀηδῆ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι, ὅτι τὸ ζήτημα θὰ ἐνεργήσῃ ὡς ἐξυγιαντικὴ θύελλα εἰς τοὺς ὑψηλοὺς κύκλους τῆς κοινωνίας.

Καὶ ἡ δικαιοσύνη ἔθηκε τὴν κορωνίδα εἰς τὸ ἠθικὸν σθένος λαοῦ καὶ βασιλέως ἀθωώσασα τὸν Χάρδεν διὰ τῆς ἑξῆς θαυμασίας ἀποφάσεως. «. . . . . Τὰ ὑπὸ κατηγορίαν ἄρθρα ἦσαν βεβαίως προσβλητικά, ἀλλ' ἡ ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτησις ἀπέδειξεν ἀναμφισβητήτως τὸ ἀψευδὲς τῶν προσαχθεισῶν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἀποδείξεων».

Πρό τινων ἐτῶν δικαστικὸς ἀγὼν ὁμοίας φύσεως συνετάραξε καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν. Ὑπουργός τις κατηγορήθη ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων δημοσιογράφων Ρούκη καὶ Γιαννοπούλου διὰ παρεμφερεῖς ἀδυναμίας. Οἱ δημοσιογράφοι κατεμηνύθησαν καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου. Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, ἂν εἶχον δίκαιον ἢ ἄδικον. Πάντες ὅμως ἐνθυμούμεθα τὴν σκανδαλώδη προσπάθειαν πρὸς φίμωσιν τῶν κατηγορουμένων, στεφθεῖσαν μὲ τὸ πραξικόπημα τοῦ Δικαστηρίου, δι' οὗ ἐλακπάτησε τὸ ἄρθρον 107 τῆς Ποιν. Δικονομίας, μὴ δεχθὲν τὴν ὑπὸ τοῦ κα-

τηγορουμένου ὑποβληθεῖσαν ἔνστασιν ἀληθείας. Ὁ κόσμος τότε συνεταράχθη ὡς σεσηπυῖα λίμνη ἐκ πτώσεως βατράχου, ὁ τύπος διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του ὡς ὁ Καϊάφας καὶ οἱ δημοσιογράφοι κατεδικάζοντο ἀναπολόγητοι, πνεῦμα δὲ γαλήνης καὶ μακαριότητος ἐπὶ πάντας ἐπεφοίτησεν. Ἂς περιορίσωμεν τὴν σύγκρισιν εἰς μακαρίτας δικαστὰς καὶ διαδίκους.

Ὁ μέγας Φρειδερῖκος ἤγειρεν ἀΐδιον μνημεῖον εἰς τὴν πεποίθησιν καὶ τὸν σεβασμόν, τὰ ὁποῖα ἐμπνέει ἡ δικαιοσύνη τῆς πατρίδος του — τὸν παρὰ τὸ αὐτοκρατορικόν του κτῆμα περιώνυμον **μύλον.**

Ἡ ἀπόγονός του Γουλιέλμος, ἂς ὑψώσῃ παραπλεύρως στήλην καὶ ἂς χαράξῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν ἀθωωτικὴν ἀπόφασιν Χάρδεν.

Καὶ ἡμεῖς; .....

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

ΤΟΠΟΝ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΠΑΤΕΩΝΑΣ

Τὰ ἀκροατήρια καὶ οἱ διάδρομοι τῶν δικαστηρίων, δὲν φιλοξενοῦν μόνον δικηγόρους καὶ διαδίκους, ἀλλὰ καὶ τὸν γνωστὸν τύπον—τὸν προστάτην—τῶν διαδίκων.

Οὗτος κυρίως δὲν ἔχει κανὲν ἐπάγγελμα, οὔτε περιουσίαν, καὶ ὅμως ἔχει εἰσόδημα τακτικόν. Ὁ προστάτης τῶν διαδίκων ἁπλούστατα ἀναλαμβάνει τὴν διεξαγωγὴν καὶ περαίωσιν πάσης δικαστικῆς ὑποθέσεως—*ἀφιλοκερδῶς.*

Ὁ Μανιάκης τῆς Θέμιδος, ζῶν καὶ αὐτὸς ἐντὸς τοῦ Ναοῦ αὐτῆς, καὶ τρεφόμενος ἐν αὐτῷ, κατέστη πλέον ἀπαραίτητος εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς Δικαιοσύνης.

Συνήθως εἶνε πρῴην ὑπάλληλος. Φλύαρος, ἐνοχλητικὸς καὶ ἀγράμματος, γνωρίζει νὰ λέγῃ πολλά, καὶ νὰ ὑπόσχεται περισσότερα.

Ἐπαναλαμβάνει ἀσυνειδήτως, μερικοὺς νομικοὺς ὅρους, συζητεῖ μετὰ τόνου αὐθεντικοῦ καὶ πεποιθήσεως, περὶ πολλῶν ζητημάτων ἀμφισβητουμένων εἰσέτι. Γνωρίζει περισσότερον μερικὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας, διότι πρὸ ὀλίγου διωλίσθησε τῆς αἰθούσης τοῦ Κακουργιοδικείου κατηγορούμενος ἐπὶ πλαστογραφίᾳ καὶ ἀπάτῃ. Ἡ τέχνη του συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὀσφραίνηται, ἢ μαντεύῃ, ἢ πληροφορῆται—διότι ἔχει καὶ τοὺς ἀνιχνευτάς του—ὅτι ὑπάρχει κάπου θῦμα, τὸ ὁποῖον καλεῖται διάδικος, ἐνάγων ἢ ἐναγόμενος μηνυτὴς ἢ κατηγορούμενος.

Ὁ προστάτης τῶν διαδίκων σοβαρώτατος, διαλεκτώτατος, πείθει, συναρπάζει, γοητεύει, φανατίζει εἰς τὰς ἰδέας του τὸ θῦμά του, καὶ ὁ διάδικος παρ' αὐτοῦ καὶ μόνον προσμένει πλέον τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῆς ὑπεθέσεώς του. Ὁ δικηγόρος διὰ τὸν ὑπνωτισμένον αὐτὸν ἄνθρωπον δὲν χρησιμεύει, εἰ μὴ εἰς τὸ νὰ ὑπογράφῃ μερικὰ ἔγγραφα.

Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τοῦ προστάτου, καὶ οὐδεμία δύναμις εἶνε ἱκανὴ ν' ἀποσπάσῃ τὸ θῦμα ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἀπατεῶνος τούτου.

Καὶ δικαίως· διότι ὁ προστάτης οὗτος ἔχει τόσα *πολιτικὰ μέσα!* καὶ τόσας στενὰς συγγενείας πρὸς *δικαστικὰ πρόσωπα!* ὥστε νὰ θεωρῆται παντοδύναμος.

Οὐδεὶς δικηγόρος ὑπάρχει, ὁ μὴ ἀντικρύσας ἐν τῇ ἐργώδει ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός του, τὸν ἐπικίνδυνον τοῦτον γόητα, σύροντα ὄπισθέν του τὸν πελάτην.

Αἱ νομικαὶ συμβουλαὶ τοῦ δικηγόρου, συζητοῦνται πρῶτον ὑπὸ τοῦ προστάτου καὶ ἔπειτα πραγματοποιοῦνται ἢ ἀπορρίπτονται, συμφώνως πρὸς τὸ χαραχθὲν ὑπ' αὐτοῦ πρόγραμμα ἐνεργείας.

Ἡ ἀμοιβὴ τῶν δικηγορικῶν κόπων, διέρχεται πρῶτον, διὰ τῶν χειρῶν τοῦ προστάτου καὶ ἐκεῖθεν κολοβωμένη φθάνει μέχρι τοῦ δικηγόρου. Τὸ ὑπόλοιπον... τὸ παρεκράτησαν ὁ... ἀφιλοκερδὴς προστάτης.

Καὶ οὕτω ἐνῷ ὁ δικηγόρος, βεβαρυμένος ὑπὸ τῶν μεγάλων μεριμνῶν τοῦ ἐπαγγέλματος, καθ' ἑκάστην ἀποκαρτερεῖ εἰς τὸν συντρίβοντα ὑπάρξεις ἀγῶνα τῆς ζωῆς, ὁ προστάτης τῶν διαδίκων, ὁ μέγας ἐκμεταλλευτὴς τῆς ἀπείρου εὐπιστίας καὶ ἐπιπολαιότητος τῆς κοινωνίας, τὸ κακόηθες τοῦτο νεόπλασμα, τὸ δημιουργηθὲν ἐκ τῆς δυσκρασίας τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων, μὴ ἀσχέτων πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, μεγαλύνεται, ἐκμυζᾷ καὶ αὐξάνει εἰς βάρος τοῦ πρώτου καὶ πρὸς ὄνειδος τῆς ἀντιλήψεως τῶν Νεοελλήνων.

ΗΘΟΓΡΑΦΟΣ

ΣΥΓΓΝΩΜΗΝ ΕΞΟΧΩΤΑΤΕ!

Τὸ Κράτος ὑποκλινόμενον διὰ μέσου ἑνὸς δικαστικοῦ κλητῆρος.— Πρωτότυπος λύσις.— Δικονομία καὶ διπλωματία.

Ὑπάρχουν μερικὰ γεγονότα τῶν ὁποίων ἡ ξηρὰ ἀφήγησις εἶνε ἱκανὴ νὰ ἀντικαταστήσῃ τόμους σχολίων. Τοιοῦτο θεωροῦμεν καὶ τὸ κατωτέρω γεγονὸς ὅπερ ὀμνύομεν ὅτι ἀφηγούμεθα ξηρότατα καὶ πιστότατα, ὡς ἔλαβε χώραν. Δικαστικὸς κλητὴρ ἐν Ἀθήναις, ἂς τὸν ὀνομάσωμεν πτωχόν, ἔλαβε τὴν ἐντολὴν νὰ ἐπιδώσῃ πρὸς τὸν ἐν Πειραιεῖ πρόξενον τῆς Ἰταλίας, ὡς ἀντιπρόσωπον, κατὰ τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας σύμβασιν, κληρονόμων Ἰταλοῦ τινὸς ὑπηκόου ἀποβιώσαντος ἐν Ἀθήναις, ἓν δικόγραφον. Ἡ ὑπηρεσία αὕτη, ὁμαλωτάτη καθ' ἑαυτήν, θὰ ἐξετελεῖτο ἐπίσης ὁμαλῶς, ἂν ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις πρόξενος τοῦ ἄνω Κράτους δὲν ἠρνεῖτονὰ παραλάβῃ τὸ δικόγραφον. Τότε ἐγεννήθη εἰς τὸν μικρὸν νομικὸν νοῦν τοῦ δικαστικοῦ κλητῆρος τὸ ζήτημα ἂν καὶ οἱ πρόξενοι τῶν Δυνάμεων, εἰδικῶς δὲ διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ Ἰταλὸς πρόξενος εἶνε ἐκ τῶν κοινῶν θνητῶν, πρὸς οὓς ἡ ἐπίδοσις ἐπιτρέπεται νὰ ἐνεργηθῇ κατὰ τὰς γενικὰς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας διατάξεις. Καὶ τὴν ἀπορίαν ταύτην ὑποβάλλει πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν, ὅστις, ἐρευνήσας καὶ πεισθεὶς ὅτι ὁ ἐν Πειραιεῖ πρόξενος δὲν συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν προξένων εἰς οὓς εἶνε ἀνατεθειμένα διπλωματικὰ καθήκοντα, ἀποφαίνεται, προφορικῶς πάντοτε, ὅτι ἡ ἐπίδοσις θὰ ἐνεργηθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν διατάξεων καὶ ὅτι ἐν ἀρνήσει πρὸς παραλαβὴν θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ κοινὴ τοιχοκόλλησις τοῦ δικογράφου.

Ὁ Ἰταλὸς πρόξενος ὅμως καὶ μετὰ τὴν νέαν ταύτην ἀπόπειραν τοῦ κλητῆρος ὅπως παραλάβῃ τὸ δικόγραφον, ἀντιτάσσει ἄρνησιν, ὑποδεικνύει δὲ εἰς τὸν κλητῆρα ὅτι ἡ ἐνδεχομένη τοιχοκόλλησις ἀποτελεῖ προσβολὴν πρὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς προξένου. Εὐνόητον ὅτι ὁ πτωχὸς κλητήρ, ἀναμετρήσας τὸ ἀνάστημά του, ἀνευρίσκει αὐτὸ οὐχὶ τόσον ὑψηλὸν ὥστε νὰ προσβάλῃ πρόξενον. Τούτου ἕνεκα καὶ αὖθις ἀπευθύνεται πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα ἐγγράφως τώρα, λαμβάνει δὲ παρ' αὐτοῦ, ἐγγράφως πλέον, τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω ἀπάντησιν, ἧς συνέπεια ὑπῆρξε νὰ τοιχοκολλήσῃ τὸ δικόγραφον τόσον εἰς τὴν θύραν τοῦ Προξενείου ὅσον καὶ εἰς τὴν θύραν τῆς ἰδιαιτέρας κατοικίας τοῦ κ. Προξένου, χάριν μείζονος ἀσφαλείας τοῦ κύρους τῆς ἐπιδόσεως. Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τούτου καὶ πέραν ἄρχονται αἱ μεταξὺ δικαστικοῦ κλητῆρος, Εἰσαγγελέως Πρωτοδικῶν, Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν, Γενικοῦ γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ Προξένου καὶ πρέσβεως τῆς Ἰταλίας. . . . διπλωματικαὶ περικλοκαί. Ὁ κλητήρ, καλούμενος νὰ δώσῃ λόγον τῆς τοιαύτης πράξεώς του, ἐπιδεικνύει τὴν ἔγγραφον τοῦ κ. Εἰσαγγελέως ἐντολὴν ἢ ἄδειαν ἢ γνωμοδότησιν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνώτεροι αὐτοῦ ἱεραρχικῶς, μέχρι τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὑποδεικνύουν πρὸς αὐτὸν τὸ μέγεθος τοῦ Ἰταλικοῦ κράτους ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ μικροσκοπικὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀφ' ἑτέρου.

Μεγάλοι ἐκεῖνοι, μικροὶ ἡμεῖς, ἐλάχιστος ὁ νόμος, ἐλαχίστη ἡ Πολιτικὴ Δικονομία. Τὸ πρᾶγμα, ὡς πᾶς παρατηρεῖ, ἔχρηζεν ἐξοικονομήσεως, ἡ ὁποία καὶ ἀνευρέθη καὶ ἐπεβλήθη. Ὁ κλητὴρ ὁ δικαστικός, ἔχων εἰς τὰ θυλάκια τὸ ἔγγραφον τοῦ κ. Εἰσαγγελέως δι' οὗ τῷ ἐπετρέπετο νὰ ἐνεργήσῃ τὴν τοιχοκόλλησιν τοῦ δικογράφου, διατάσσεται νὰ ἐπισκεφθῇ, ἄγνωστον ἂν μὲ ἐπίσημον περιβολὴν φράκου καὶ ὑψηλοῦ πίλου ἢ τὴν συνήθη, τὸν Ἰταλὸν Πρόξενον καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ συγγνώμην διὰ τὸ παράπτωμα εἰς ὃ περιέπεσε τὸ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν νόμον τῆς πολιτείας του, οὗτινος ἐτάχθη ὑπηρέτης καὶ νὰ ὑπακούσῃ εἰς ἔγγραφον ἐντολὴν τοῦ προϊσταμένου του Εἰσαγγελέως. Ποίας ὑποδοχῆς θὰ τύχῃ παρὰ τοῦ Ἰταλοῦ προξένου δὲν γνωρίζομεν, ἐπιφυλασσόμεθα ὅμως νὰ τηρήσωμεν ἐνήμερους τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει οὐδεμίαν ἔχομεν ἀμφιβολίαν, ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κ. Προξένου ἀπέναντι τοῦ κλητῆρος θὰ εἶνε ἐκτάκτως ἁβρά, δεδομένου ὄντος ὅτι οἱ μεγάλοι εἶνε πάντοτε ὑπερήφανοι ἀπέναντι τῶν μικρῶν.

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Καθ' ἡμᾶς ἓν ἀπὸ τὰ φωτεινότερα, τὸ φωτεινότατον ἴσως σημεῖον τῆς ἐν Βερολίνῳ δίκης Χάρδεν, πρὸ τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὴ ἡ αἴγλη τῆς ἀποφάσεως σκιάζεται, ἀποτελεῖ τὸ μέρος τῆς καταθέσεως τοῦ δημοσιογράφου Λίμαν, ἔχον κατὰ τὰ γνωστὰ εἰς ἡμᾶς πρακτικὰ ὡς ἑξῆς:

Ἀπὸ τὴν δίκην

«—*Ὁ Κάϊζερ ἰσχυρίζεται, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν τινα ἐπ' αὐτοῦ. Τοῦτο ἴσως ν' ἀληθεύῃ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὑπουργούς του. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, οἵτινες ἀποδίδουν πάντοτε δίκαιον εἰς τὰς γνώμας του, ἐξασκοῦν μείζονα ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους ὑπουργούς, οἵτινες εἶνε ἠναγκασμένοι πολλάκις νὰ τοῦ δώσουν τὸ ἄδικον*».

Ἡ ἱστορία τῶν αὐτῶν πρακτικῶν τῆς δίκης λέγει ὅτι ὁ προεδρικὸς κώδων δὲν ἐκινήθη τῆς θέσεώς του, ὁ δὲ δημοσιογράφος -- μάρτυς ἀφέθη τελείως ἐλεύθερος νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἔννοιάν του καὶ τὴν γνώμην του περὶ τῶν κινδύνων οὓς ὁ Κάϊζερ διατρέχει ἐκ τῆς ἀτμοσφαίρας ἣν ἡ περὶ αὐτὸν ἐσχημάτιζον.

Εὐκαιρίαι διαδικασίας καθ' ἣν μάρτυς ἀντιμετωπίζεται μὲ αὐτοκράτορα ὡς ἴσος πρὸς ἴσον καὶ ἀφίεται ἐλεύθερος νὰ ἐξενέγκῃ οἵαν ἔχει γνώμην, δὲν νομίζομεν ὅτι ἐσημειώθησαν μέχρι τοῦδε πολλαὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις τοῦ κόσμου.

Τὸ παράδειγμα τοῦ δικαστηρίου τοῦ Βερολίνου εἴθε νὰ καταστῇ ὑπόδειγμα μιμήσεως, ὁπότε οὐκ ὀλίγα ἔχουσι νὰ ὠφεληθῶσι καὶ ἡ δικαιοσύνη καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ οἱ αὐτοκράτορες καὶ βασιλεῖς.

Περισσότερον μάλιστα οἱ τελευταῖοι.

ΑΛΦΡΕΔΟΥ Ι. ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΠΕΡΙ ΜΟΡΓΑΝΑΤΙΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Πάντες οἱ εἰς τὴν πατριὰν ἀνήκοντες, μὴ ἐξαιρουμένων μηδὲ τῶν συζύγων καὶ τῶν ἐκγόνων τῶν ἤδη τυχὸν ἐνηλίκων υἱῶν καὶ ἀπωτέρων κατιόντων (1), διωκοῦντο καὶ ἐξηρτῶντο ἀπὸ τοῦ πατριάρχου, βραδύτερον δὲ σὺν γυναιξί, τέκνοις καὶ οἰκέταις, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐκ τοῦ πλαγίου συγγενεῖς *αὐτοῦ*, ἀποκαθισταμένου φυλάρχου, βαθμηδὸν δὲ ἀρχηγοῦ δυναστείας καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὴν διαδοχὴν καλουμένου λ. χ. λόγῳ πρωτοτοκίας.

Ἡ ἑνότης καὶ συγκέντρωσις τῆς ἐξουσίας, ἥτις ἐν παντὶ συστήματι διοικήσεως τυγχάνει ἀπαραίτητος, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ καὶ ἐν τοῖς ἀρχεγόνοις ταύταις κοινωνίαις νὰ κατανοηθῇ ὡς ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη καὶ προϋπόθεσις πάσης τυχὸν ἐπιδιωκτέας εὐημερίας καὶ προόδου. Τούτου ἕνεκα προέκυψεν ὥστε κατὰ τὴν τελικὴν μορφὴν καὶ τύπον ἐν οἷς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπεκρυσταλλώθη μέχρι τοῦδε τὸ πατριαρχικὸν σύστημα (Patriarcalsystem) ἀνεγνωρίζετο ὡς φύλαρχος ὑπὸ τοῦ συνόλου τῆς φυλῆς ὁ ἑκάστοτε ἐκ τῆς οἰκογενείας ἢ φυλῆς, εἰς ὃν περιήρχετο ἡ πατριαρχικὴ ἐξουσία [λόγῳ διαδοχῆς, ἢ μεθ' ὑποταγὴν συνεπείᾳ κατακτήσεως ἢ διὰ συμβάσεως, ἢ αἱρετῶς—ἀριστίνδην—ἢ ἐκ περιτροπῆς, (per turnum)].

Ἀρχικῶς ἐκαλεῖτο λόγῳ πρεσβείων ὁ γεραίτερος. Εἶτα ὅμως ἐξελέγετο ὁ —ἐγνωσμένως— ἐκ τῆς φυλῆς ἱκανότερος καὶ νουνεχέστερος, ἢ ὁ ὀνομαστότερος ἐπὶ ἀνδρείᾳ. Τούτου δ' ἕνεκεν ἐπισυνέβαινε συνήθως ὥστε καὶ γεραίτεροι τοῦ (ἀρχ)ηγέτου συγγενεῖς καὶ ὁμόφυλοι ὑπέκειντο ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν τούτου ἐξουσίαν ὡς φυλάρχου. Οὕτως οἱ ἐκ πατρὸς θεῖοι καὶ λοιποὶ οἰκεῖοι τοῦ νεωστὶ φυλάρχου, μηδὲ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ἐξαιρουμένης [ταύτης καὶ ἕνεκα τῆς λόγῳ τοῦ φύλου διαρκοῦς ἀντιλήψεως τῶν γυναικῶν], ὡς καὶ ὁλόκληρος ἡ φυλή, οἵτινες τέως ὑπέκειντο ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν τοῦ ἐκλιπόντος ἢ ἐκπεσόντος (ἀρχ)ηγέτου, ὑπεβάλλοντο ἤδη, τελοῦντες ἐφεξῆς ὑπὸ τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπεριόριστον ἐξουσίαν τοῦ διαδόχου αὐτοῦ. Ὁσάκις δ' ἔστιν ὅτε, συνέβαινεν ὥστε ὁ γηραιὸς ἢ παρηκμακὼς φύλαρχος, καθιστάμενος ἀνίκανος διὰ τὴν διοίκησιν καὶ ἀρχηγίαν, ζῶν ἔτι παρῃτεῖτο τῆς ἀρχῆς, ἀναθέτων ταύτην τῷ υἱῷ ἢ ἀπωτέρῳ αὐτοῦ συγγενεῖ ἢ ἑτέρῳ παρ' αὐτοῦ ὑποδεικνυομένῳ καὶ ὑπὸ τῆς φυλῆς ἀναγνωριζομένῳ ὡς διαδόχῳ αὐτοῦ, μοιραίως καὶ κατ' ἀνάγκην (eo ipso) συνυπεβάλλετο καὶ οὗτος ὑπὸ τὴν πατριαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ διαδόχου αὐτοῦ.

Κατὰ τὰ διαληφθέντα ἡ πατριαρχικὴ ἐξουσία ἀπετέλει ἀρχικῶς μὲν, ἀπεριόριστον ἐξουσίαν ζωῆς καὶ θανάτου, βραδύτερον δὲ ὡρίσθησαν ὅρια ταύτης, ἀνέκαθεν ὅμως ἐπεκράτησε νὰ ἐκδηλῶται κατ' ἐξοχὴν ἐν *δυσὶν ἰδιαιτάτοις χαρακτηριστικοῖς γνωρίσμασιν*, ἅτινα ὑπελείφθησαν, καθιερώσαντα διὰ μέσου τῶν αἰώνων ὑφεστὼς εἰσέτι Δίκαιον:

α) *Οἱ ὑπὸ πατριαρχικὴν ἐξουσίαν τελοῦντες*, κατ' ἀρρενογονίαν ἢ κατὰ θηλυγονίαν, συγγενεῖς [οἱ τελευταῖοι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἑτέρου οἰκιάρχου (φυλάρχου ἢ γεν(ε)άρχου), εἴτε νεώτεροι τούτου, εἴτε πρεσβύτεροι ὄντες, εἴτε καταλεγόμενοι μεταξὺ τῶν ἐγγυτέρων εἴτε τῶν ἀπωτάτων αὐτοῦ συγγενῶν, *δὲν δικαιοῦνται νὰ προβῶσιν εἰς γάμον* (1) *ἄνευ τῆς συγκατα-*

---

1) Πρβ. τὰς πατριαρχικὰς κοινωνίας, αἵτινες προσιδιάζον καὶ ἐπεκράτησαν ἰδίᾳ ἐν Ἀνατολῇ μεταξὺ τῶν ποιμενικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν φύλων καὶ λαῶν.

(1) Καὶ ἐν τῷ Ἑλλ. Δικαίῳ εὑρηνται εὐάριθμοί τινες σχετικαὶ διατάξεις. Ἔπιθι νόμ. ,ΑΥΛΗ' ἀπὸ 28 Μαΐου 1887 περὶ τῆς Βασ. Οἰκογενείας καὶ περὶ Ἀντιβασιλείας. Ἄρθρ. 2. «Εἰς σύναψιν ἐγκύρου γάμου τῶν ἐν ἄρθρῳ 1 διαλαμβανομένων προσώπων... προαπαιτεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ Βασιλέως». Ἄρθρ. 3. Κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ ΧΠΘ' νόμου (περὶ ἀνηλίκων ἐπιτροπείας, χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας αὐτῶν) ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1861 ὁριζομένας περιπτώσεις ἐπιτροπείας, κηδεμονίας καὶ ἀντιλήψεως τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 διαλαμβανομένων προσώπων... ὁ Βασιλεὺς διορίζει ἐπὶ τὰς εἰρημένας λειτουργίας ἓν ἢ πλείονα πρόσωπα ἰθαγενῆ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ... Καθ' ἃς περιπτώσεις κατὰ τὸν αὐτὸν Νόμον προσαπαιτεῖται ἡ ἀπόφασις τῶν Πρωτοδι-

Ἡ αὐτὴ δίκη ἐγένετο καὶ παρ' ἡμῖν ἀφορμὴ τῆς συζητήσεως ἂν ἡ ἀπόλυτος ἐλευθερία ἥτις ἐδόθη καὶ εἰς τοὺς μάρτυρας καὶ εἰς τοὺς συνηγόρους μαρτυρεῖ εὐρωστίαν τῆς Γερμανικῆς δικαιοσύνης ἣ ἂν εἶνε ἀποτέλεσμα διαταγῶν ἀνωτέρων, ἐκείνων οἵτινες εἰς δίκας τοιούτου γενικοῦ ἐνδιαφέροντος διευθύνουσι τὴν διαδικασίαν. Καθ' ἡμᾶς τὸ φαινόμενον μαρτυρεῖ διπλῆν εὐρωστίαν: τῆς δυναστείας καὶ τῆς Πολιτείας ἀφ' ἑνός, τῆς δικαιοσύνης ἀφ' ἑτέρου καὶ συγχρόνως. Ἂν ἡ Πολιτεία καὶ ἡ δυναστεία ἐνόσουν καὶ τὸ μυριοστὸν τοῦ νοσήματος ὑφ' οὗ αἱ κατ' ἰδίαν μονάδες τῶν μελῶν τῆς Στρογγύλης Τραπέζης κατείχοντο, δίκη τοιαύτη ἀναμφισβητήτως δὲν θὰ ἤγετο πρὸ τῆς δικαστικῆς αἰθούσης, ὁπότε καὶ ἡ δικαιοσύνη δὲν θὰ ἐλάμβανε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδειχθῇ τοιαύτη οἵα ἐπεδείχθη.

Τὸ ἓν δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἄνευ τοῦ ἄλλου.

Παλληκαρισμοὺς ἀκαίρους, τοιούτους μάλιστα οἵτινες ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε διπλωματικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος εἶνε βέβαιον ὅτι κατέληξαν πάντοτε πρὸς μείωσιν τῆς ἀξιοπρεπείας της ὡς ἔθνους, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ ἐπεδεικνύομεν εἰς τὸ μεταξὺ δικαστικοῦ κλητῆρος καὶ Προξένου τῆς Ἰταλίας ἐπεισόδιον, ὅπερ περιγράφομεν εἰς ἄλλην στήλην. Ἔχομεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐπεισόδια ἀναλόγου φύσεως λύονται καὶ εὐπρεπέστερον δι' ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ ἀξιοπρεπέστερον διὰ Κράτη μικρά, ὡς καὶ τὸ ἰδικόν μας, ὅταν δὲν καταμαμβανώμεθα ὑπὸ λιποθυμιῶν πρὸ τοῦ πρώτου προξενικοῦ τριγωνικοῦ πίλου. Ἡ ἔννοια τοῦ δικαίου ἐγκλείει ἐν ἑαυτῇ τόσην δύναμιν ὥστε δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο τι ἢ διερμηνεὺς αὐτῆς κατέχων τὸ ἀνάλογον ψυχικὸν σθένος. Τοῦτο τὸ ψυχικὸν σθένος ὅταν λείψῃ πρὸς στιγμήν, δίδει τὴν θέσιν του εἰς κλητῆρας δικαστικοὺς ἀποκαλυπτομένους διὰ λογαριασμὸν ἑνὸς Κράτους καὶ ἐδαφιαίως ὑποκλινομένους πρὸ τῶν ὑπαλλήλων ἑτέρου Κράτους μὲ τὸ ἐπιφώνημα:

— Συγγνώμην, ἐξοχώτατε]

Ἂς σημειωθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ δικολαβισμοῦ καὶ τῆς μικροσοφιστείας ἥτις,

Ὀλίγον μέτωπον

ἀφοῦ κατέλαβε δικαστὰς καὶ δικηγόρους, ἤρξατο μεταδιδομένη καὶ εἰς τοὺς διαδίκους. Κυρία ὄχι καὶ τόσον ἁπλοϊκή, παρισταμένη ὡς ἐνάγουσα ἐν δίκῃ περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου της κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ ἐκφωνήσει ὑπὸ τοῦ κλητῆρος τοῦ ἀκροατηρίου τοῦ ὀνόματός της, ὡς συνήθως, κατὰ τοῦ συζύγου της, ἔρριψε κραυγὴν διαμαρτυρίας ὅτι δὲν εἶνε σύζυγός της ἀλλὰ

δῆθεν σύζυγος

σύζυγός της. Ἡ ἀτυχὴς εἶχεν ἐμπνευσθῇ τὸν φόβον ὅτι καὶ τὸ τελευταῖον λεξίδον ἦτο δυνατὸν νὰ ἑρμηνευθῇ ὅτι ἀναγνωρίζει τὸν μὴ σύζυγόν της ὡς σύζυγόν της. Καὶ μήπως εἶχεν ἄδικον ἡ ἁπλοϊκὴ γυνὴ τοιαύτην ἔχουσα γνώμην περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν οὐχὶ σπανίως λύονται αἱ διαφοραί;

ΣΤΗΛΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ

ΔΙΚΑΝΙΚΑ ΣΚΑΛΑΘΥΡΜΑΤΑ

Ἐν Χαλκίδι, τῇ 16 Ὀκτωβρίου.

Κύριε συντάκτα τῆς «Δικαιοσύνης».

Ἐνθυμοῦμαι, ὅτι εἰς παλαιότερα φύλλα τῆς «Δικαιοσύνης» εἴχετε ἀνοίξει ἰδιαιτέραν στήλην ὑπὸ τὸν τίτλον «Δικανικὰ σκαλαθύρματα» ἂν δὲν πλανῶμαι. Εἰς τὴν στήλην σας ταύτην ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω καὶ τὸν τίτλον «Στήλη ἀθανασίας» συγχρόνως δὲ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ τροφοδοτήσω ταύτην καὶ μὲ τὸ κάτωθι ὑλικὸν ὅπερ ἐξ Ἀθηνῶν διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἔλαβε τὴν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ μικροῦ ἐπαρχιακοῦ Κακουργιοδικείου μας ἄγουσαν.

Κατὰ πόσον τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἔχει τὸ ἐπαρκὲς ἅλας καὶ κατὰ πόσον τοῦτο εἶνε Ἀττικῆς ἢ Ἀγγλικῆς προελεύσεως, τοῦτο ὑμεῖς οἱ συμπατριῶται τοῦ περιφήμου Ἀττικοῦ ἅλατος εἴσθε εἰς καλλιτέραν θέσιν νὰ κρίνετε. Πρὸς θεοῦ ὅμως μὴ ἀποδώσητε σοβαρὰν εἰς τὸ πρᾶγμα σημασίαν οὐδὲ ζητήσατε νὰ συναγάγητε γενικώτερα συμπεράσματα ἀπὸ ἓν δικόγραφον ὅπερ, ὁσαδήποτε προσόντα καὶ ἂν φέρῃ, ἐγράφη ἐπὶ τέλους καὶ ὑπεγράφη ἀπὸ ἕνα Ἀθηναῖον δικηγόρον.

Μετ' ἄκρας ὑπολήψεως

Ὁ ἐπαρχιώτης συνάδελφός σας

Ἐνώπιον
τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν Χαλκίδι Κακουργιοδικῶν.

ΑΓΩΓΗ

. . . . . χήρας . . . . . ὡς κληρονόμου τοῦ βίᾳ θανόντος υἱοῦ μου . . . . . κατοίκου . . . . . .

Κ α τ ὰ

. . . . . ὡς ἐνασκοῦντος τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀνηλίκων τέκνων του . . . . . καὶ νῦν ὑποδίκων εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις φυλακὰς τοῦ Ἐφηβείου.

Οἱ ἀντίδικοι υἱοὶ τοῦ ἀντιδίκου ἐκ συστάσεως τὴν 24ην Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἐν τῇ θέσει . . . . . τῆς περιφερείας . . . . . ἐπετέθησαν ἐναντίον τοῦ υἱοῦ μου . . . . . καὶ διὰ πιστολίου πεπληρωμένου πυρίτιδος καὶ σφαιρῶν τὸν ἐφόνευσαν πληγώσαντες αὐτὸν κατὰ τὴν ἑνδεκάτην μεσοπλεύριον διάστημα τοῦ θώρακος καὶ εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματός του, ἐφ' οὗ τραύματος ἀπεβίωσεν.

Ἐπειδὴ ἐν χηρείᾳ διατελοῦσα μόνιμον προστάτην δρῶντα μετὰ σεβασμοῦ θερμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως εἶχον τὸν φονευθέντα υἱόν μου, ὅστις πάσᾳ του θυσίᾳ στηρίζων τὸν πατρικόν του οἶκον παρεῖχέ μοι καὶ πᾶν ὅτι τὴν ὕπαρξιν θνητοῦ συγκρατεῖ ἐν ζωῇ δῆλον ὅτι τὴν ἀπόλυτον διατροφήν μου ἐν ἀφθονίᾳ σὺν τῷ ἱματισμῷ μου, καὶ τὸ ἄσυλον κατοικίας θεμελιωδῶς εἶχεν ἐν συνοικισμῷ καταρτίσει, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ὕπαρξίς μου ἦτο τέλειον ἐξάρτημα τῆς τοῦ υἱοῦ μου αὐθυπαρξίας διὰ τῆς μεθ' ὑπερμέτρου φιλεργείας καὶ φιλοπονίας δράσεώς του, τῆς καὶ παραγωγοῦ ἐμοῦ τε καὶ ἐκείνῳ τελειότητα ζωῆς, τῆς δὲ τοῦ υἱοῦ μου ὑπάρξεως ἀπολεσθείσης ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων ἀπειλεῖται ἐξ ὑπαιτιότητός των καὶ ἡ ἐμή, ὑποχρεοῦνται πρὸς συγκράτησίν μου δι' ἀποζημιώσεως.

Ἐπειδὴ κατὰ θεοῦ κανόνα δημιουργίας, τῆς ζωῆς παντὸς θνητοῦ ἐκτεινομένης χρονολογικῶς καθ' ἡλικίαν τοὐλάχιστον μέχρις ἐτῶν ὀγδοήκοντα, ἐμοῦ δ' ἀγούσης τὸ πεντηκοστὸν τῆς ἡλικίας μου ἔτος, καὶ οὐδὲν μέσον ζωῆς πρὸς αὐτοσυντήρησιν ἐχούσης ἐπὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἀπώλεια τῶν πόρων ζωῆς ἐπῆλθέ μοι παρὰ τῶν ἀντιδίκων καὶ φονέων τοῦ υἱοῦ μου, ὅστις παρεῖχε μοι ἐν ἀφθονίᾳ τὰ ἀπόλυτα μέσα ζωῆς, ἐπεκτεινομένου δὲ τοῦ σταδίου τοῦ βίου του ὑπεραφθονοῦντα ἤθελέ μοι παρέχει ταῦτα μέχρι τελευτῆς μου, ἑπομένως κύριον σταθερὸν εἰσόδημα τοῦ παραγωγικοῦ ἐπαγγέλματός του, ὡς ποιμένος, ἔχοντος τοῦ υἱοῦ μου ὑπὸ καθαρὸν κέρδος μηνιαίως δραχμὰς τριακοσίας καὶ ἐξ αὐτῶν δαπανοῦντος ὑπὲρ ἐμοῦ δραχμὰς ἑκατὸν πεντήκοντα κατὰ μῆνα, στερηθείσης δ' ἐμοῦ τῆς παροχῆς των ὑπόχρεος ἐστὶν ὁ ἀντίδικος ὑπὸ τὴν ἄνω ἰδιότητά του πρὸς ἀποζημίωσιν, καὶ δέον ὅπως ὑποχρεωθῇ νὰ μοὶ καταβάλῃ ἐν ὅλῳ δραχμὰς 54,000 ἢ ἄλλως δρ. ἑκατὸν πεντήκοντα κατὰ μῆνα μέχρι τελευτῆς ἐντόκως 8 ο)ο ἐτησίως ἄχρι λήξεως τῆς κυρίας παραγωγικῆς κτίσεως ἀπαγγελλομένης κατ' αὐτοῦ καὶ προσωπικῆς κρατήσεως, ἅτε ἐξ ἀδικήματος πηγαζούσης τῆς σφαγῆς του ταύτης.

Ἐπειδὴ ἡ ἀγωγή μου ἔσεται νόμιμος καὶ βάσιμος.

Διὰ ταῦτα . . . . . .

Ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος

. . . . . .

Ὦ Ζουλαχμάκη περίφημε πόσον θὰ τρίζουν τὰ ὀστᾶ σου ἐπὶ τῇ γεννήσει τοιούτων διαδόχων σου.

Ὁ αὐτὸς συνάδελφός σας.

ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΠΑΤΡΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

(Γνωμοδότησις τοῦ κ. **Κ. Ν. Μανιάκη,** ἀντεισαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅθεν πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος ἓν καὶ μόνον πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἤτοι ἐὰν τὸ ἄρθρον 777 τοῦ Ἰονίου Κώδικος ἀναγράφει ὡς ἀναπαλλοτρίωτα ὑπὸ ἑνὸς μόνου τῶν συγκληρονόμων διότι ἐὰν τῳόντι ὁ νόμος καθιέρωσε τὸ ἀναπαλλοτρίωτον τότε ἡ σκέψις ἐφ' ἧς στηρίζεται τὸ δεύτερον τμῆμα ἔδει ἀντιθέτως νὰ διατυπωθῇ. Ἤτοι τὸ δεύτερον τμῆμα ὤφειλε φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἀφοῦ αἱ δύο συγκληρονόμοι συνεφώνησαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς διανομῆς τοῦ διανεμητηρίου συμβολαίου ἡ πρὸ τῆς διανομῆς ταύτης ἐγγραφεῖσα ὑποθήκη, ἰσοδυναμοῦσα μὲ ἀπαλλοτρίωσιν οὐδεμίαν ἔχει νομικὴν συνέπειαν.

Τίς λοιπὸν ἡ ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 777 τοῦ Ἰονίου Κώδικος;

Πρὸς εὕρεσιν τῆς ὀρθῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης προέχει ἡ λύσις τοῦ ἑξῆς ζητήματος: ἡ δικαιοπραξία τῆς διανομῆς εἶνε πρᾶξις μόνον προσδιοριστικὴ ἢ δηλωτική, ἢ εἶνε πρᾶξις μεταβιβαστικὴ ἤτοι ἀπονεμητικὴ τῆς κυριότητος.

Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὸ Ἐφετεῖον Πατρῶν διὰ τῆς ὡς ἄνω μνημονευθείσης ἀποφάσεώς του, ἐδέχθη ὅτι ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 777 καθιεροῖ τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ διανομὴ δὲν εἶνε καθ' ἑαυτὴν μεταβιβαστικὴ προϋπαρχούσης κυριότητος ἀλλὰ πρᾶξις ἁπλῶς δηλωτικὴ καὶ ἀναγνωριστικὴ τοιαύτη.

Τὸ ἀκυρωτικὸν συμφωνεῖ μὲ τὴν σκέψιν ταύτην ἀποφαινόμενον ὅτι τὸ ἄρθρον 777 δὲν ἀναγνωρίζει συγκυριότητα ἐξ ἀδιαιρέτου ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν μορίων τῶν ἀποτελούντων τὴν κληρονομίαν πραγμάτων, ἕκαστος δὲ θεωρεῖται λαβὼν τὰ εἰς τὴν μερίδα του λαχόντα πράγματα διὰ τῆς ἀνοίξεως τῆς κληρονομίας, τὸ δὲ δεύτερον τμῆμα δὲν ἐκφέρει ὡς πρὸς τοῦτο διάφορον γνώμην.

Ἄρα θεωρητέα ὡς δεδομένη καὶ ὡς διαφεύγουσα πάντως τὸν ἔλεγχον τοῦ δικαστηρίου τούτου ἡ ὑπὸ τῶν εἰρημένων τμημάτων διατυπωθεῖσα ἀρχή, ἤτοι ὅτι ἡ διανομὴ δὲν εἶνε καθ' ἑαυτὴν μεταβιβαστικὴ προϋπαρχούσης κυριότητος πρᾶξις ἀλλ' ἁπλῶς δηλωτικὴ καὶ ἀναγνωριστικὴ τοιαύτη.

Ὅθεν ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἄρχεται τὸ ἀκανθωδέστατον ἔργον τοῦ δικαστηρίου τούτου ὅπως προσδιορίσῃ τὰς ἐννόμους συνεπείας τῆς δεδομένης ταύτης ἀρχῆς.

Ἡ συνέπεια εἶνε ἐκείνη, ἣν ὁρίζει ρητῶς καὶ σαφῶς τὸ ἄρθρον 777, ἤτοι ὅτι ἕκαστος συγκληρονόμος θεωρεῖται ὡς μόνος καὶ ἄμεσος διάδοχος εἰς ὅλα τὰ κτήματα τὰ ὁποῖα συναπαρτίζουν τὴν μερίδα του.

Τίς ἡ ἔννοια τῆς ἀρχῆς ταύτης; Ἡ ἔννοια τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶνε ὅτι μεταξὺ τοῦ κληρονόμου καὶ τοῦ κληρονομουμένου οὐδεὶς ὑφίσταται ἕτερος δεσμός, διότι

θέσεως τοῦ οἰκιάρχου, β') οὗτος δικαιοῦται πρὸς τούτοις, τὸ μὲν νὰ ὁρίσῃ ἑνὶ ἑκάστῳ τῶν μελῶν τῆς πατριᾶς ἐπὶ ποινῇ ἀποκλεισμοῦ ἀπ' αὐτῆς, τὸν τόπον τῆς μονίμου διαμονῆς ἀπαγορεύων τὴν μετανάστευσιν, τὸ δὲ *νὰ ἐπιτρέψῃ ἢ ἀπαγορεύσῃ* τὴν ἐνάσκησιν οἱουδήποτε βιοποριστικοῦ ἐπαγγέλματος, ἢ τὴν ἐπίδοσιν εἰς οἱανδήποτε τέχνην.

Ἀντιστοίχως τοῖς ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσι ὁ σύζυγος δικαιοῦται κατὰ τὰ νῦν κρατοῦντα ν' ἀρνηθῇ εὐλόγως εἰς τὴν σύζυγόν του τὴν ἄδειαν πρὸς ἐμπορίαν, ὡς καὶ τὴν αὐτόβουλον ἀλλαγὴν κατοικίας ἢ διαμονῆς ἀπὸ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ.

Τὸ Πατριαρχικὸν σύστημα διὰ μέσου τῶν αἰώνων διεσώθη μέχρι σήμερον ἐν ἰσχύϊ μεταξὺ τῶν ἡγεμονικῶν οἴκων ὡς *τύπος πολιτεύματος καὶ διοικήσεως.* Νοεῖται οἴκοθεν ὅτι καθὼς συνετελέσθησαν πρόοδοι ἐν παντὶ κλάδῳ τῆς γνώσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, καὶ ἅπαντες δὲ οἱ θεσμοὶ ἔλαβον περαιτέρω ἀνάπτυξιν, ἀναγκαίως ἐξελιχθέντες, οὕτω καὶ τὸ *Πατριαρχικὸν σύστημα* ὑπέστη βαθεῖαν τὴν ἐπίδρασιν τῆς νεωτεριστικῆς ἐξελίξεως. Κατὰ ταύτην, τὸ γεγονὸς ὅτι ὁπωσδήποτε ἐκτήσατό τις καὶ ἐνασκεῖ τὴν κυριαρχικὴν ἐξουσίαν [imperium] ἐν τῇ πολιτείᾳ εἴτε κληθεὶς δυνάμει τῶν περὶ διαδοχῆς εἰς τὸν θρόνον θεμελιωδῶν διατάξεων τῆς Πολιτείας εἴτε κατ' ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν τρόπων καθ' οὓς ἀποκτᾶται ἡ ἰδιότης τοῦ κυριάρχου ἢ τέλος τοῦ ὑποτελοῦς ἡγεμόνος (prince vassal), ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν κυριώδη πρᾶξιν(1), ἥτις χαρακτηρίζει ἀδιακρίτως φύλου καὶ ἡλικίας τὴν ὑποβολὴν *πάντων τῶν μελῶν* τοῦ ἀνάσσοντος οἴκου, ὑπὸ τήν, κατὰ τὸ Πατριαρχικὸν σύστημα, οἰκιαρχικὴν ἐξουσίαν τοῦ νεωστὶ ἡγεμόνος (προϋποτιθεμένου, ὅτι ταῦτα θέλουσι νὰ ἐξακολουθῶσι κατὰ λεγόμενα μέλη τῆς δυναστείας).

Ἰδίᾳ ἐν *αἷς πολιτείαις* οἱ θεμελιώδεις νόμοι δὲν ἀποκλείουν τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῆς τοῦ θρόνου διαδοχῆς, εὑρισκόμεθα πρὸ τοῦ ἐκ πρώτης ὄψεως ἐκπλήσσοντος, κατὰ φαινόμενον νομικῶς ἀσυμβίβαστου καὶ ἀσυνήθους γεγονότος, ὅτι ἡ εἰς τὸν θρόνον ἀναρρηθεῖσα γυνή, καθὸ κυρίαρχος ἡγεμονίς ἐνασκεῖ οἰκιαρχικὴν (1) ἐξουσίαν (hausherrliche Gewalt) ἐφ' ὁλοκλήρου τοῦ *βασιλικοῦ αὐτῆς οἴκου* μηδὲ τῶν ἀρρένων καὶ ἐνηλίκων μελῶν αὐτοῦ ἐξαιρουμένων.

Ἡ ἐξουσία αὕτη ἐξωτερικεύεται καὶ συμβολίζεται ἀριδήλως ἐν τῇ εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ χορηγήσει ἢ τῇ ἀρνήσει *ἀδείας πρὸς γάμον, ἄσκησιν ἐπαγγέλματος, ἀλλαγὴν τόπου μονίμου διαμονῆς,* τὸ δὲ ἐν τῇ μὴ ὑποβολῇ αὐτῆς ὑπὸ τὴν εὐρυτέραν ἐξουσίαν τοῦ συζύγου, ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ οἴκου, ἅτε οὖσαν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἀδιαίρετον καὶ μὴ μεταβιβαστικὴν ἰδιότητά της (ὡς κυριάρχου), ὡς τοιαύτης δὲ πολιτειολογικῶς μὴ δυναμένης νὰ τελῇ ὑπ' ἐξουσίαν. Οὕτως οἱ σύζυγοι τῶν βασιλίδων, διὰ τοῦ μετ' αὐτῶν γάμου κτῶνται μόνον συζυγικά, οὐχὶ δὲ καὶ βασιλικὰ δικαιώματα οὐδὲ ἀντιστοίχους ὑποχρεώσεις. Ὡσαύτως δὲν ἐνασκοῦσι πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τέκνων καὶ ἀπωτέρων τυχὸν κατιόντων αὐτῶν, οὐδὲ λογίζονται ὡς ἀνεύθυνοι, τῆς ἀσυλίας τῶν συζύγων αὐτῶν βασιλίδων μὴ ἐπεκτεινομένης ἀναγκαίως καὶ ἐπ' αὐτῶν.

Ἐν ᾧ, καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ ἡγεμὼν (τῆς χώρας) ἢ ἕτερον μέλος τῆς Δυναστείας ἤθελε διαζευχθῇ τήν, διὰ συνάψεως κατὰ συνταγματικὸν δίκαιον καθ' ὅλα ἐγκύρου γάμου ὁμότιμον αὐτῷ καταστᾶσαν, σύζυγον, ἢ ἤθελε ζήσῃ ἐν [τοπικῷ] χωρισμῷ τραπέζης καὶ κοίτης ἀπ' αὐτῆς, ἢ ἂν αὕτη ἤθελε χηρεύσῃ, ἡ εἰς ταύτην καθό ὁμότιμον τῷ ἡγεμόνι ἢ τῷ ἡγεμονόπαιδι οὖσαν σύζυγον ἢ χήραν ὀφειλομένη ἐπιχορήγησις ἢ διατροφὴ ἤθελεν ἐπιμετρηθῇ ἐπὶ βάσει τῆς κοινωνικῆς θέσεως, ἣν ὁ σύζυγος αὐτῆς ἡγεμὼν ἢ ἡγεμονόπαις κατέχει ἢ κατεῖχεν

κῶν, ἀντὶ ταύτης ἐπιζητεῖται ἡ ἔγκρισις τοῦ Βασιλέως».

(1) Ὅτι τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο γνώρισμα προ(εξ)έχει ἐν προκειμένῳ, συνάγεται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς κυριαρχίας. Αὕτη κατὰ τὰς ἀπὸ τοῦ Μεσαίωνος καὶ ἐντεῦθεν ὁμοφώνους διδασκαλίας τῶν μεγάλων πολιτειολόκαὶ δημοσιολόγων ἀποτελεῖ ἐξουσίαν ἑνιαίαν καὶ ἀδιαίρετον, ἀνεπίδεκτον εἰκῇ μεταβιβάσεως καὶ αὐτοβούλων περιορισμῶν.

1) Ἡ πατριαρχικὴ ἐξουσία περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ καὶ τὴν πατρικὴν (patria potestas väterliche Gewalt) μὴ συγκαλύπτουσαταύτην μηδὲ καλυπτομένη ὑπ' αὐτῆς τελείως.

ἄλλως ὁ κληρονόμος ἔδει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμμεσος καὶ οὐχὶ ὡς ἄμεσος ἀνάδοχος τοῦ κληρονομουμένου. Ὁ Νομοθέτης ἵνα καταστήσῃ ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως τὴν ἔννοιαν ταύτην προσέθηκεν ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 777 τὴν ἑξῆς φρᾶσιν «ὁ λαβὼν τὴν λαχοῦσαν μερίδα του, θεωρητέος ὡς μή ποτε λαβὼν τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν λοιπῶν πραγμάτων».

Ἡ ἀρχὴ αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἀξιώματος ὅτι, ὁ χαρακτὴρ τῆς διανομῆς περιουσίας μεταξὺ τῶν κληρονόμων τοῦ καταλιπόντος τὴν περιουσίαν πατρὸς εἶνε ἁπλῶς δηλωτική· κατ' ἀκολουθίαν ἀφοῦ, ἐγὼ κληρονόμος μετὰ σοῦ τοῦ κοινοῦ πατρὸς οὐδέποτε ἔσχον τὴν κυριότητα τῶν πραγμάτων, ἅτινα διὰ τῆς διανομῆς εἰς σὲ προσδιωρίσθησαν ἕπεται ὅτι, κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἠδυνάμην νὰ μεταβιβάσω ταῦτα εἰς σὲ ἀφοῦ σὺ οὐδέποτε ἔσχες τὴν κυριότητα τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς διανομῆς εἰς ἐμὲ ἀπενεμήθησαν, συνῳδὰ πρὸς τὸν κανόνα ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἕτερον ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἔχει.

Τούτου τεθέντος, τί ἄλλο ὑπολείπεται εἰς τὴν διανομὴν ἢ τὸ νὰ προσδιορίσῃ αὕτη τίνα εἰσὶ τὰ πράγματα ἐκεῖνα εἰς ἃ ὁ κληρονόμος διεδέχθη τὸν κληρονομούμενον.

Ἀλλὰ τῆς βάσεως ταύτης ἀποδειχθείσης φθάνομεν κατ' ἀναγκαίαν συνέπειαν εἰς τὸ νομικὸν συμπέρασμα ὅτι, διαρκοῦντος τοῦ ἀδιανεμήτου τῆς κληρονομικῆς περιουσίας οὔτε ἀπαλλοτρίωσις οὔτε ἡ ἰσοδυναμοῦσα μὲ ταύτην ἐγγραφὴ ὑποθήκης ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς μερίδος ἐπιτρέπεται.

Διάφορος ἀρχὴ διεῖπε τὸ θέμα τοῦτο ἐν τῷ Ρωμαϊκῷ Δικαίῳ.

Κατὰ τὸν Νόμον 7. § 4 Πανδ· quibus modis pignus vel hypotheca solvitur (20. 6) «ἐάν τις κοινὸν πρᾶγμα ἐξ ἀδιαιρέτου ἔδωκεν εἰς ὑποθήκην, γενομένης διανομῆς μετὰ τῶν συγκοινωνῶν ἡ μερὶς ἐξ ἀδιαιρέτου ἑκατέρου μένει βεβαρυμένη κατὰ τὸ ἥμισυ».

Ἡ διάφορος ἀρχὴ ἣν ἀναγράφει τὸ ἄρθρ. 777 τοῦ Ἰονίου Κώδικος εἶνε ἀντιγραφὴ τοῦ ἄρθρ. 883 τοῦ Γαλλικοῦ, ὅστις τὴν παρέλαβε ἐκ τοῦ θεσμοῦ τοῦ τιμαριωτικοῦ συστήματος. (Πβρ. Aubry et Rau τομ. 6 § 625 σημ. α'. σελ. 556., Demolombe 7.17 ἀριθ. 253 καὶ ἑπομ. σελ. 302).

Ἀλλ' ὡς διατυποῦται, τὸ ἄρθρ. 777 παρουσιάζει τὴν ἀντίφασιν, ἀφοῦ προφανῶς ὑπάρχει διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν μεταξὺ τοῦ θανάτου τοῦ κληρομουμένου καὶ τῆς διανομῆς.

Ἀπέναντι τῆς ἰδέας τῶν συντακτῶν τῆς διατάξεως ταύτης ὅτι ἔδει νὰ δοθῇ ἀναδρομικὴ δύναμις εἰς τὴν δικαιοπραξίαν τῆς διανομῆς παρέστη τὸ ἀδιέξοδον ὅπερ ἀνεφύετο ὡς ἐκ τῆς ἀναστροφῆς τῆς ἀληθείας τῶν τε χρονολογιῶν καὶ τῶν γεγονότων· πρὸς θεραπείαν τοῦ ἀδιεξόδου τούτου κατέφυγον εἰς πλάσμα τοῦ νόμου, καθ' ὃ ἡ διανομὴ καίπερ μεταγενεστέρα δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς τελεσθεῖσα κατὰ τὴν στιγμήν, καθ' ἣν ἐξέπνευσεν ὡς κληρονομούμενος.

Ἀλλ' ὡς ὀρθῶς ἐσκέφθη τὸ Ἀκυρωτικὸν τῆς Ρώμης διὰ τῆς ἀπὸ 30 Ἰουνίου 1865 ἀποφάσεώς του, ἥτις ἑρμηνεύει ὁμοίαν διάταξιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος, «ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἀρχὴ δὲν καθιερώθη κατὰ πλάσμα τοῦ Νόμου ἀλλ' εἶνε διάταξις διατελοῦσα ἐν πλήρει ἑρμηνείᾳ πρὸς τοὺς Κανόνας τοῦ Δικαίου, οἵτινες κανονίζουσι τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπαγωγὴν τῆς κληρονομίας».

Καὶ λίαν ὀρθῶς: κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Κληρονομικοῦ Δικαίου, ὁπότε δήποτε ὁ κληρονόμος λάβει τὴν κληρονομίαν, θεωρητέος ὅτι ἔλαβεν αὐτὴν ἀφ' ἧς ὁ κληρονομούμενος ἐξέπνευσεν ἄνευ οὐδεμιᾶς διακοπῆς. Ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ὑπάρχουσι πολλοὶ κληρονόμοι διότι ἕκαστος θεωρεῖται ὅτι ἀποκλειστικῶς ἐξακολουθεῖ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀποβιώσαντος ἐν σχέσει πρὸς τὸ κληρονομικὸν αὐτοῦ δικαίωμα.

Ἵνα καταστῶμεν μᾶλλον καταληπτοὶ ἂς ἐξετάσωμεν τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας ὅπως αὕτη παρίσταται ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἤτοι ὡς δικαιοπραξία προσδιορίζουσα τὰ πράγματα, ἅτινα εἰς ἕκαστον τῶν συγκληρονόμων ἀνήκουσιν.

Τὰ πάντα θεωροῦνται ὡς σαφῆ καὶ ἁπλούστατα:

Ἡ ἐκ τοῦ Νόμου ἢ ἐκ διαθήκης κληρονομία ἀπονέμει εἰς ἕκαστον συγκληρονόμον μίαν κατ' ἰδίαν μερίδα ἐφ' ἁπάσης τῆς κοινῆς περιουσίας, ἡ δὲ διανομὴ δεικνύει καὶ προσδιορίζει τὰ πράγματα τῆς κληρονομίας, ἅτινα εἶνε τὰ ἀντικείμενα τοῦ δικαιώματος ἑκάστου. Ἐκ τούτου ὅμως δὲν ἕπεται ὅτι ἡ διὰ τῆς διανομῆς λαχοῦσα μερὶς εἰς ἕκαστον τῶν συγκληρονόμων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι πρὸ ταύτης δὲν ἦτο κοινὴ εἰς ἅπαντας καὶ ὅτι μετὰ τὴν διανομὴν ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς ἕκαστον: Τοιαύτη σκέψις θὰ ἔφερεν εἰς τὸ ἄτοπον συμπέρασμα ὅτι ἡ διανομὴ συνεπάγεται μεταβίβασιν κυριότητος παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν συγκληρονόμων πρὸς τὸν ἕτερον, ἀρχὴ ὅμως ἥτις ἀντιβαίνει εἰς τὸ νομιἀξίωμα «quod meum est amplius meum fieri neqvit».

Οἱ Ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι ἵνα καταστήσωσι μᾶλλον καταληπτὴν τὴν θεωρίαν ταύτην διδάσκουσιν ἐπὶ λέξεσι τάδε:

«La divisione della successione non opera trans ferimento di diritto, ma concretamente distinzione dei loro obbieti». ἤτοι διὰ τῆς διανομῆς τῶν ἀκινήτων ἅτινα εἰς ἕκαστον τῶν κληρονόμων ἀνήκουσιν, ἐπέρχεται μὲν τροποποίησίς τις εἰς τὸ δικαίωμα αὐτό, ἀλλ' ἡ τροποποίησις αὕτη δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ μεταβολὴν κυριότητος.

Τὰ κατ' ἰδίαν μερίδια ἐφ' ὧν ἔχουσι δικαιώματα οἱ συγκληρονόμοι, ἀδιανεμήτου οὔσης τῆς περιουσίας, ὡς ὀρθῶς διδάσκουσιν ὁ Ζαχαρίας καὶ οἱ Aubry et Rau οὐδαμῶς δύνανται νὰ θεωρηθῶσι ὡς ὡρισμένα πράγματα· διότι ἀναμφισβήτητος εἶνε ἡ ἀρχὴ τοῦ Δικαίου ὅτι, ἀδιανεμήτου οὔσης τῆς κληρονομίας οὐδεὶς τῶν συγκληρονόμων δύναται ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἑτέρου νὰ ἐνεργήσῃ πρᾶξιν οἱανδήποτε, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀπαλλοτρίωσιν ἢ ὑποθήκευσιν τῶν ἀδιανεμήτων, ἐν γένει δὲ νὰ ἐνεργήσῃ πράξεις ὑλικὰς ἢ νομικὰς ὑπὸ τὸν τύπον ἐνασκήσεως δικαιώματος κυριότητος. (Πβλ. Aubry et Rau τόμος Βος § 221 σελὶς 405). Προφανῶς ἡ ἀπαλλοτρίωσις ὡς καὶ ἡ ὁμοία ταύτης ὑποθήκευσις προϋποθέτουσι δικαίωμα ἀποκλειστικῆς ἰδιοκτησίας, ὅπερ ὅμως δὲν δύναται νά ὑπάρχῃ ἐπὶ κοινῆς καὶ ἀδιαιρέτου κληρονομίας. Τοιοῦτον δικαίωμα δύναται νὰ ἐνασκήσῃ ὁ συγκληρονόμος μόνον ὅταν συγκεκριμένως προσδιορισθῶσι τὰ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν μέρη διότι τότε μόνον ἔχει τὴν ἐλευθέραν, τὴν ἀπόλυτον καὶ πλήρη κυριότητα τῆς προσδιορισθείσης αὐτῷ μερίδος.

Καὶ δύναται μὲν ὁ συγκληρονόμος νὰ διατελῇ ὀφειλέτης πρὸς τρίτον, ἀλλ' οἱ δανεισταὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 777 δὲν δύνανται πρὸ τῆς διανομῆς νὰ ἐγγράψωσιν ὑποθήκην ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς μερίδος τοῦ ὀφειλέτου των πρὶν ἢ προηγουμένως προκαλέσωσι τὴν διανομήν· ἄλλως θεωρητέον ὅτι ἐνέγραψαν τὴν ὑποθήκην ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς μερίδος ἀλλ' ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς περιπτώσεως ἣν ὁρίζει τὸ ἄρθρ. 777 ἀφοῦ ὁ συγκληρονόμος δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν μερίδα του οὐ μόνον κατὰ ποσοστὸν ἀλλὰ καὶ κατὰ ποιότητα, ἤγουν ἐλευθέραν. Ὅθεν ἐπαναλαμβάνομεν καὶ αὖθις ὅτι ἡ διανομὴ ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ δικαιώματος.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΝΩΠΙΟΝ
τοῦ Α' Εἰρηνοδικείου Βορ. Πλευρᾶς Ἀθηνῶν.

ΑΓΩΓΗ

Γεωργίου Στρατούλη, κατοίκου Ἀθηνῶν.
Κατὰ
Σπυρίδωνος Γ. Τσακωτοῦ, κατοίκου τέως Ἀθηνῶν καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς.

Ὁ ἐναγόμενος ἐπαγγελλόμενος ἐν Ἀθήναις τὸν ἔμπορον ἤτοι ἀγοράζων κατὰ σύνηθες ἐπάγγελμα κινητὰ πρὸς μεταπώλησιν ἐπὶ κέρδει καὶ ἐπιχειρῶν κατὰ σύνηθες ἐπάγγελμα χειροτεχνίαν (διατηρῶν ἐργοστάσιον ὑποδηματοποιΐας) ἠγόρασε καὶ παρέλαβε παρ' ἐμοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διάφορα ἐμπορεύματα τῆς τελείας ἀρεσκείας του, διὰ δὲ τὸ τίμημα αὐτῶν ἀπεδέχθη αὐθημερὸν τὴν ὑπ' ἐμοῦ ἐν Πειραιεῖ τῇ 24 Ἰανουαρίου 1905 ἐκδοθεῖσαν (ἤτοι ἅμα τῇ ἀγορᾷ) συναλλαγματικὴν διὰ δραχ. 446 καὶ 30]00 καὶ πληρωτέαν παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν διαταγήν μου τῇ 20 Ἀπριλίου 1905 ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς τὸ ἐν ὁδῷ Καλαμιώτου κατάστημά μου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν τῆς ἐκδόσεως ἡμέραν διὰ νομίμου καὶ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως μετεβίβασα τὴν ἐν λόγῳ Συν]τικὴν εἰς τὴν διαταγὴν τῶν ἀδελφῶν Μαλτσινιώτη καταβαλόντων τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς εἰς μετρητά. Οἱ νέοι οὗτοι κομισταὶ διὰ νομίμου ὀπισθογραφήσεως λαβόντες τὸ ἀντίτιμον τῆς Συν]τικῆς μετεβίβασαν τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου 1905 αὐτὴν τῇ διαταγῇ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἥτις κατὰ τὴν λῆξίν της ἤτοι τῇ 21ῃ Ἀπριλίου 1905 ἐκάλεσεν ἐμὲ πρὸς πληρωμήν. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν διὰ τὴν ἐμπορικὴν ὑπόληψιν καὶ πίστιν μου συνεπειῶν τῶν ἐκ τῆς διαμαρτυρήσεως τῆς συν]τικῆς ἠναγκάσθην νὰ πληρώσω τῇ τελευταίᾳ κομιστρίᾳ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ. Οὕτω δὲ διὰ τῆς πληρωμῆς ὑπεισῆλθον εἰς τὰ δικαιώματα αὐτῆς. Ἀπέναντι τοῦ ἄνω ποσοῦ ὁ ἐναγόμενος μοὶ κατέβαλε μέρος τοῦ κεφαλαίου ἤτοι δραχ. 176.30 ἔμεινε δὲ καὶ ὀφείλει τὸ ὑπόλοιπον ἐκ δρ. 270, ὅπερ καὶ ἀνεγνώρισεν ὑποσχεθεὶς νὰ τὸ καταβάλῃ εἰς τὸ ἐνταῦθα κατάστημά μου.

Ἐπειδὴ ὁ ἐναγόμενος ὡς ἀποδεχθεὶς καὶ ὑπογράψας τὴν εἰρημένην συν]τικὴν εἶναι ὑπόχρεως εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῆς.

Ἐπειδὴ πληρώσας πρὸς διάσωσιν τῆς ἐμπορικῆς μου πίστεως δικαιοῦμαι νὰ στραφῶ κατὰ τοῦ ἐναγομένου κατὰ τὰς ἐκ συν]τικῆς διατάξεις.

Ἐπειδὴ ἄλλως καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἐντολῆς ὡς καὶ τῆς διοικήσεως ἀλλοτρίων δικαιοῦμαι νὰ στραφῶ κατὰ τοῦ ἐναγομένου ὡς ἀπαλλάξας αὐτὸν ὑποχρεώσεως, δι' ἣν ἦτο ὑπόχρεως καὶ δι' ἣν ἔλαβε παρ' ἐμοῦ πρόβλεψιν.

Ἐπειδὴ ἄλλως καὶ ὡς ἀναγνωρίσας τὴν ὀφειλήν του ὑπόχρεως ἐστὶν εἰς τὴν καταβολὴν αὐτῆς.

Διὰ ταῦτα

καὶ τὰ κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς ἣν καλῶ τὸν ἐναγόμενον ἐνώπιον τοῦ ἄνω δικαστηρίου ἐμπροθέσμως. Ἐξαιτοῦμαι

Νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ παροῦσα ἀγωγή μου.

Νὰ ὑποχρεωθῇ ὁ ἐναγόμενος, ὅπως λόγῳ τῶν ἄνω αἰτιῶν μοὶ καταβάλῃ δραχ. διακοσίας ἑβδομήκοντα (270) ἐντόκως πρὸς 9 0]0 ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς παρούσης ἕως ἐξωφλήσεως.

Ν'ἀπαγγελθῇ κατ'αὐτοῦ προσωπικὴ κράτησις.

Νὰ κηρυχθῇ προσωρινῶς ἐκτελεστὴ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις.

Καὶ νὰ καταδικασθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Ἁρμόδιος κλητὴρ ἐπιδότω τὴν παροῦσαν τῷ κ. Εἰσαγγελεῖ τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν ἀγνώστου διαμονῆς ἐναγόμενον καὶ δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Δικαιοσύνη».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1907.

Ὁ πληρεξούσιος δικηγόρος
Σ. Βελλῆς.

Τόμοι τῆς «Δικαιοσύνης» πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς, τοῦ μὲν πρώτου ἔτους πρὸς δραχμὰς 5 τοῦ δὲ δευτέρου πρὸς δραχμὰς 7.50 ἕκαστος.

Πωλοῦνται ἐν συνόλῳ ἢ χωριστὰ τὰ τὰ ἑξῆς νομικὰ βιβλία καὶ ἀντὶ τῶν σημειουμένων τιμῶν, αἵτινες ἄλλαι μὲν εἰσὶν ἠλαττωμέναι κατὰ τὸ 1)2 ἀπὸ τῆς πραγματικῆς, ἄλλαι δὲ κατὰ 30 0]0 ἔλαττον τῶν ἐν τοῖς καταλόγοις σημειουμένων. Ἅπαντα τὰ βιβλία εἰσὶν καλῶς διατετηρημένα καὶ ἠγγυημένης (ὑπὸ ἔποψιν ὑγιεινὴν) προελεύσεως.

Σ. Μπαλάνου Ἐφημερὶς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Γαλλικῆς Νομολογίας, τόμ. 13, δεδεμ. δραχ. 90.—
Ἰωαννίδου, Πεῖρα, ὁλόκληρος μετὰ τῶν παραρτημάτων, δεδεμ. δραχ. 40.—
Ρουσοπούλου-Εὐθυμίου, Περὶ ἀποδείξεως, δεδεμ. ἁπλῶς, δραχ. 2.—
Κ. Πολυγένους, (καθηγ. Πανεπιστ.) Μονογραφία περὶ προικός, 2 τόμ. ἐντελῶς ἀμεταχείριστοι δραχ. 10.—
Κ. Δεμερτζῆ, (ὑφηγ. Πανεπιστημ.) Περὶ τῆς ἀναγκαστικῆς διαδοχῆς παρὰ Ρωμαίοις. 2 τόμ. ἐντελῶς ἀμεταχ. δραχ. 6.—
Α. Ἀθανασιάδου, (πρώην προεδρ. Ἐφετῶν) Μονογραφία ἐκ σελ. 158, περὶ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ· ἄδετον, ἀμεταχ. δραχ. 1,50
Κ. Ρακτιβάν, Μελέτη περὶ τόκου ὑπερημερίας καὶ τόκου τόκων, (λίαν δυσεύρετος) σελ. 43, δραχ. 1,50
Ἀντ. Ροντήρη, Περὶ ἐκδόσεως ἐγκληματιῶν, δραχ. 1.—
Corpus juris civilis, ἡ κλασικὴ ἔκδοσις Kriegel. 3 τόμοι δεδεμένοι, αἱ Νεαραὶ εἰσὶν μεταφρασμέναι ἀπέναντι καὶ λατινιστί.
Πανδέκται, τοῦ Ἰουστιανοῦ, μετὰ τῆς μεταφράσεως en régard γαλλιστὶ ὑπὸ Hulot, 7 τόμ. δεδεμένοι. δραχ. 40.—

Ἐπίσης πωλοῦνται καὶ διάφορα ἄλλα Γερμανικὰ καὶ Γαλλικὰ νομικὰ συγγράμματα τῶν ὁποίων τὸν κατάλογον δημοσιεύομεν εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ἐν τῷ ἀνάσσοντι οἴκῳ, τοὐναντίον ἐν τῷ μοργανατικῷ γάμῳ, ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἰσοτιμίας τῆς συζύγου πρὸς τὸν ὑψηλὸν αὐτῆς σύζυγον, δὲν ὀφείλεται αὐτῇ εἰμὴ διατροφὴ ἀνάλογος τῇ εἰς ἣν οἴκοθεν ἀνῆκεν αὕτη κοινωνικῇ τάξει. Ταῦτα νοητέα πάντως ἐν τῷ μέτρῳ τῶν περουσιακῶν μέσων, ἅτινα ὁ πρὸς συντήρησιν ὑπόχρεως δύναται νὰ διαθέσῃ, οὗ ἀδυνατοῦντος βαρεῖται δι' αὐτῆς ἀναγωγικῶς ὁ ὑφ' οὗ τὴν οἰκιαρχικὴν ἐξουσίαν οὗτος τυγχάνει (δια)τελῶν.

Ἡ ἀφορμὴ πρὸς σύναψιν γάμου ἐξ ἀριστερᾶς ἠδύνατο νὰ ἐνυπάρχῃ ἐν τῇ ἀνισότητι κοινωνικῆς τάξεως τοῦ ἑτέρου τῶν εἰς γάμου κοινωνίαν ἐρχομένων. Οὐδὲν ἧττον ἠδύνατο νὰ συναφθῇ τοιοῦτος μοργανατικῶς καὶ μεταξὺ προσώπων ἴσης κοινωνικῆς τάξεως, ἰδίᾳ, ἵνα μὴ τὰ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνα παραβλάπτωνται οὐσιωδῶς διὰ τοῦ δευτέρου γάμου, εἰς ὃν τυχὸν μετὰ τὴν λύσιν τοῦ πρώτου προέβαινεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, τὸ δὲ καὶ ἵνα ἀποκωλύωνται ἡ ἔγερσις ἀξιώσεων ἐπὶ τῆς εἰς τὸν θρόνον διαδοχῆς καὶ ἡ διάσπασις τῆς τε περιουσίας τοῦ Στέμματος καὶ τῆς καταπιστευματικῆς τοῦ ἀνάσσοντος οἴκου.

Ἐξ ἄλλου οἱ θεμελιώδεις νόμοι, οὐκ εὐκρίθμων Κρατῶν πρβ, Σερβίαν, Ἑλλάδα κτλ. διὰ τὴν εἴς τε τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐπιτροπείας ἢ διαδοχῆς εἰς τὸν Θρόνον καὶ τὰς λοιπὰς προνομίας τοῦ Στέμματος ἔχονται ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τῶν αὐτῶν, καθ' ὅλου διὰ τοῦ κοινοῦ (ἀστικοῦ) δικαίου προβλεπομένων προϋποθέσεων, οὐδαμῶς καθιεροῦντες τὸ ἀπαίτημα τῆς καθ' ὁμοτιμίαν ἐπιγαμίας τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν.

Μέχρις ἐπ' ἐσχάτων ἦτο πολλαχοῦ νομικῶς δυνατὸν ν' ἀποκλεισθῶσιν ἢ ἀλλοιωθῶσι, καθ' ἃ ἐρρέθη, διὰ συμφώνων μεταξὺ τῶν μελλονύμφων, αἱ νομικαὶ συνέπειαι τοῦ συναπτομένου γάμου μεταξὺ προσώπων διαφόρου, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτῆς κοινωνικῆς τάξεως. Τὸ τοιοῦτον ἐπετρέπετο ὅμως πρὸ παντὸς ἐν ταῖς μεταξὺ εὐγενῶν καὶ μὴ τοιούτων ἐπιγαμίαις, ἀπέβλεπε δὲ προσέτι εἰς τὴν ὅσον οἷόν τε ἀποκώλυσιν τῆς συντηρήσεως ἑταιρῶν καὶ παλλακῶν.

Κατὰ πάσας τὰς νεωτέρας νομοθεσίας, τοῦ γάμου ἀποτελοῦντος φεσμὸν δημοσίας τάξεως, ἀπαγορεύεται μεταξὺ ἰσοτίμων προσώπων ἡ σύναψις τοιούτου ὡς μοργανατικοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ κατ' ἀστικὸν Δίκαιον τὸ συνάλλαγμα τοῦ γάμου δὲν δύναται νὰ νοηθῇ συναπτόμενον ἐκτὸς τῶν ὅρων τοῦ νόμου ὑπὸ αἵρεσιν ἢ προθεσμίαν, ὅρον, τρόπον ἢ οἱονδήποτε ἄλλον περιορισμόν, θεωρεῖται ἄκυρος καὶ μὴ οὖσα πᾶσα μεταξὺ τῶν μελλονύμφων διομολόγησις συμφώνων, δι' ὧν αἱ τῷ γάμῳ παρεπόμεναι νομικαὶ συνέπειαι ἤθελον ἀποκλεισθῇ ἢ οὐσιωδῶς ἀλλοιωθῇ· λ. χ. αἱ προσωπικαὶ σχέσεις μεταξὺ τῶν συζύγων καὶ ἑκατέρου τούτων πρὸς τὰ τέκνα, αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις καὶ ἀναλόγως τὰ δικαιώματα διατροφῆς, συντηρήσεως κτλ.

Καθ' ὅσον δὲ ἐννόμως ἀναγνωρίζεται ἢ ἀπενεμήθη δυναστείᾳ τινὶ τὸ δικαίωμα αὐτονόμου δικανονισμοῦ καὶ δικαιοδοσίας ἀφορώσης εἰς τὰ τῆς τάξεως τῆς οἰκογενείας, ἐπὶ τοσοῦτον κανονίζεται ἐπὶ βάσει τῆς διομολογηθείσης συμβάσεως τὸ ἂν καὶ κατὰ πόσον αἱ ἐκ τοῦ γάμου προκύψουσαι δικαιολογικαὶ σχέσεις καὶ συνέπειαι θὰ κριθῶσι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου ἢ κατὰ τὰς ἐξαιρετικὰς τοῦ μοργανατικοῦ γάμου. Τουτέστιν ἐκ τῶν, ἐν τῷ διαληφθέντι γαμηλίῳ συμφώνῳ, ἐκ τῶν προτέρων καθοριζομένων νομικῶν τοῦ γάμου συνεπειῶν θὰ κριθῇ ἂν τὸ ἐν λόγῳ μέλος τοῦ ἀνάσσοντος οἴκου κατὰ τὸν γάμον, ὃν ἐτέλεσε μετὰ πληβείας ἀστῆς, ἔκαμεν ἢ μὴ χρῆσιν ἧς ἀπολαύει προνομίας τῆς συνάψεως τοιούτου μοργανατικῶς.

Ἐξ ἀντιθέτου ἐν πλείστοις ἐκ τῶν πεπολιτισμένων, ἰδίᾳ ὅμως τῶν ἡμιπολιτίστων Κρατῶν διὰ τὸ κῦρος τοῦ γάμου, οὐδαμῶς ἀπαιτεῖται ἡ ἐπιγαμία μετὰ προσώπου καταγομένου ἐκ τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας λ. χ, ἐν Τουρκίᾳ, Σερβίᾳ (1), κλπ., ἰδίᾳ δὲ ἐν πληθύϊ τῶν ἐν Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ ἡμιπεπολιτισμένων Ἐπικρατειῶν.

(ἀκουλουθεῖ)

(1) Ἐν ταύτῃ μὴ ἰσχύοντος ὡσαύτως τοῦ ἀπαιτήματος τῆς ὁμοτιμίας, ὁ πρὸ οὗ πολλοῦ δολοφονηθεὶς βασιλεὺς αὐτῆς Ἀλέξανδρος Ὀβρένοβιτς εἶχε προβῇ εἰς τὸν μετὰ τῆς περιπύστου Darga Machin γάμον αὐτοῦ καταστήσας αὐτὴν βασίλισσαν.